

Okul Terki ve Okula Devamsızlık İle İlişkili Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

Bibliometric Analysis of Studies Related to School Dropout and School Absenteeism

ÖZET

Bu bibliyometrik analiz, okul terki ve okula devamsızlık konularında yürütülen akademik çalışmaların genel bir değerlendirmesini hedeflemektedir. İlk olarak, bu alandaki yayınların yıllara göre dağılımı incelenerek, konuya dair yapılan araştırmaların artış veya azalış eğilimleri ele alınmıştır. Daha sonra, okul terki ve okula devamsızlıkla ilişkilendirilen dergiler ve bu dergilerdeki atıf sayıları detaylı bir analiz ile değerlendirilmiştir. Üçüncü aşamada, en fazla yayın yapan yazarlar tespit edilerek, alandaki öncü akademisyenlerin ve araştırmacıların kimler olduğu incelenmiştir. Yazarların çalışmaları arasındaki iş birliği ağları da gözden geçirilerek, bu ağların oluşumu ve yapılanmasının analizi yapılmıştır. Dördüncü olarak, okul terki ve okula devamsızlık konularında faaliyet gösteren kurumların yayın dağılımı değerlendirilmiştir; bu sayede hangi kurumların konuyla ilgili daha fazla katkı sağladığı ve kurumsal iş birliklerinin dinamikleri ortaya konmuştur. Beşinci aşamada, literatürde en sık alıntı yapılan yazarlar ve kurumlar belirlenerek, bu isimlerin ve kurumların konudaki belirgin etkileşimleri vurgulanmıştır. Son olarak, okul terki ve okula devamsızlıkla ilgili anahtar kelimelerin analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz, konuyla ilgili öne çıkan trendleri, temaları ve anahtar kavramları ortaya koyarak, literatürdeki eğilimleri detaylıca ele almıştır. Bu analizlerin bir araya getirilmesiyle, okul terki ve okula devamsızlık konularında akademik literatürdeki mevcut durumun kapsamlı bir görünümü sunulmuş; böylelikle bu alandaki bilimsel çalışmaların genel yapısı ve ilerleme eğilimleri detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul terki, okula devamsızlık, bibliyometrik analiz

ABSTRACT

This bibliometric analysis aims to provide an overview of academic studies on school dropout and absenteeism. First, the distribution of publications in this field by year is analyzed and the increasing or decreasing trends of research on the subject are discussed. Then, the journals associated with dropout and absenteeism and the number of citations in these journals were analyzed in detail. In the third step, the authors with the highest number of publications were identified and the leading academics and researchers in the field were analyzed. The collaboration networks between the authors' studies were also examined and the formation and structuring of these networks were analyzed. Fourth, the distribution of publications among institutions working in the field of dropout and absenteeism was evaluated in order to determine which institutions contribute more to the field and the dynamics of institutional collaboration. In the fifth step, the most frequently cited authors and institutions in the literature were identified and the significant interactions of these names and institutions on the topic were highlighted. Finally, an analysis of keywords related to dropout and absenteeism was conducted. This analysis provided a detailed overview of trends in the literature by identifying prominent trends, themes, and key concepts. Taken together, these analyses provide a comprehensive view of the current state of the literature on school dropout and absenteeism, providing a detailed examination of the overall structure and progressive trends of scholarship in this area.

Keywords: School dropout, school absenteeism, bibliometric analysis

GİRİŞ

Okul terki ve okula devamsızlık, eğitim sistemlerinin temel sorunları arasında yer almakta olup, öğrencilerin akademik başarılarını ve geleceklerini etkileyen ciddi bir olgudur. Okul terki, öğrencinin eğitim sürecini resmi olarak sonlandırması veya askıya alması olarak tanımlanırken (Smyth ve Hattam, 2004) benzer biçimde başka bir tanımda eğitim sürecini tamamlamadan ayrılma olarak açıklanmaktadır (Appleton vd., 2008). Devamsızlık ise öğrencinin belirli bir süre boyunca okula katılmaması ya da devam etmemesi durumunu ifade eder (Yahaya vd., 2010). Okula devamsızlığın, bilişsel yeteneklerde eksikliklere, iletişim becerilerinde azalmaya, sınıf katılımında düşüşe ve özgüven ile öz saygıda azalmaya sebep olduğu tespit edilmiştir (Shannon ve Bylsma, 2006). Bu durumlar, sonuç olarak okul terkine yol açabilmektedir. Özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerde, UNESCO verilerine göre, 64 milyondan fazla ilkököl öğrencisinin eğitimini yarıda bıraktığı görülmüştür (UNESCO Institute for Statistics, 2020). Avrupa Birliği'nde ise, okul terki oranları ülkeler arasında farklılık göstermekte olup, İspanya ve Romanya gibi ülkelerde bu oranların diğerlerine göre daha yüksek olduğu kaydedilmiştir (Gherasim, 2022). Avrupa Birliği içerisinde okulu bırakan kişilerin ortalama oranı %10,6 iken, Türkiye'de bu oran %31 olarak kaydedilmiştir (EUROSTAT, 2019). Amerika Birleşik Devletleri'nde ise 2021 verilerine göre okul terki oranının %5,2 olduğu raporlanmıştır. (National Center for Education Statistics, 2023). Bu oranlar göstermektedir ki okul terki küresel bir sorundur ve bu sorunun anlaşılması ve çözüme kavuşturulması gerekir.

Bahattin Öztoklu ¹
Ömer Ekici ²
Arif Konakçı ³
Gülşen Konakçı ⁴
Ramazan Ekrem Yakıcı ⁵

How to Cite This Article

Öztoklu, B., Ekici, Ö.,
Konakçı, A. & Yakıcı, R. E.
(2024). "Okul Terki ve Okula
Devamsızlık İle İlişkili
Çalışmaların Bibliyometrik
Analizi", International
Academic Social Resources
Journal, (e-ISSN: 2636-7637),
Vol:9, Issue:1; pp:17-25.
DOI:
<https://doi.org/10.5281/zenodo.10714928>

Arrival: 28 October 2023
Published: 27 February 2024

Academic Social Resources
Journal is licensed under a
Creative Commons
Attribution-NonCommercial
4.0 International License.

¹ Okul Müdür Yardımcısı, MEB, Alaeddin İlkokulu, Konya, Türkiye. ROR ID: <https://ror.org/00jga9g46>

² Okul Müdürü, MEB, Alaeddin İlkokulu, Konya, Türkiye. ROR ID: <https://ror.org/00jga9g46>

³ Okul Müdürü, MEB, Oğuz Kağan İlkokulu, Konya, Türkiye. ROR ID: <https://ror.org/00jga9g46>

⁴ Okul Müdür Yardımcısı, MEB, Alaeddin İlkokulu, Konya, Türkiye. ROR ID: <https://ror.org/00jga9g46>

⁵ Okul Müdür Yardımcısı, MEB, Alaeddin İlkokulu, Konya, Türkiye. ROR ID: <https://ror.org/00jga9g46>

Okul terkini anlamak için araştırmacılar tarafından pek çok kuram ortaya konulmuştur. İnsan sermayesi kuramı, öğrencilerin eğitim alarak gelecekteki istihdam ve gelirlerini artıracaklarını öngörerek, daha yüksek gelir ve iş olanaklarına erişim sağlama düşüncesiyle eğitimlerini tamamlama eğilimindedirler; bu kuram, okulu bırakma kararını ekonomik getiriler ve iş fırsatlarıyla ilişkilendirmektedir (Bedard, 2001). Bağlam odaklı kuramlar, öğrencilerin eğitim sürecini çevresel faktörlerle ilişkilendirerek, aileleri, okulları, toplumları ve diğer çevresel etmenlerin okulu bırakma kararını etkilediğini vurgular; örneğin, sosyal sermaye kuramı, öğrencilerin sosyal ilişkileri, destek ağları ve kaynaklara erişimleri ile okulu bırakma eğilimleri arasındaki ilişkiyi incelemektedir (Fall ve Roberts, 2012). Sosyoekonomik statü kuramları, eğitimdeki fırsat eşitsizliklerini vurgulayarak, okul terkini öğrencilerin ailelerinin gelir düzeyi, eğitim seviyesi ve yaşadıkları çevre gibi sosyal ve ekonomik faktörlerle ilişkilendirmektedir (Battin-Pearson vd., 2020). Psikolojik kuramlar, okul terkini öğrencilerin içsel durumları, motivasyonları ve öğrenme süreçleri üzerinden ele alarak, öz-yeterlilik, motivasyon teorileri ve akademik başarı beklentileri gibi unsurların öğrencilerin okulu bırakma eğilimini etkileyebileceğini vurgulamaktadır (Calvo vd., 2010). Görüldüğü gibi bu kuramlar okul terkini çoklu boyutlarda açıklamak için farklı bakış açıları sunmaktadır. Öğrencilerin okulu terk etme kararlarının karmaşıklığını ve çeşitli faktörlerin bu süreçte oynadığı rolü vurguladıkları görülmektedir.

Literatür incelendiğinde öğrencilerin okulu terk etmelerindeki nedenlerin çeşitlilik gösterdiği göze çarpmaktadır. Bir araştırmada öğrencilerin okulu terk etme nedenlerinin akademik başarısızlık, motivasyon eksikliği, mali zorluklar, ruh sağlığı sorunları gibi faktörlerin etkili olduğu belirtilmektedir (Böhn ve Deutscher, 2022; Tas vd., 2013; Kishore ve Shaji, 2012). Bir başka çalışmada okul terkine öğrencilerin okulu bırakma nedenleri genellikle okul devamsızlığı, düşük notlar, okulu sevmeme ve derslerle başa çıkamama gibi unsurların etkili olduğu vurgulanmaktadır (Doll vd., 2013). Ayrıca, hamilelik, yasal sorunlarla karşılaşma, aileye maddi destek sağlama gibi yaşamsal olaylar da okul terkine yol açabilir (Kearney, 2008). Bu nedenlerin çeşitliliği, okul terki ve devamsızlığın karmaşık ve çok yönlü bir konu olduğunu ortaya koymaktadır.

Okul terki ile ilişkili faktörlerin çeşitliliğinden hareketle bu çalışma, uluslararası kaynaklarda yayınlanan hakemli dergilerdeki okul terki ve okula devamsızlık konulu çalışmaların genel eğilimini değerlendirmeyi ve gelecek çalışmalara rehber olması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda aşağıdaki araştırma sorularına odaklanılmıştır:

1. Okul terki ve okula devamsızlık ile ilgili yayınların yıllara göre dağılımı nasıl değişmektedir?
2. Okul terki ve okula devamsızlık ile ilişkili dergiler ve bu dergilerdeki atıf sayıları hangi düzeydedir?
3. Okul terki ve okula devamsızlık ile ilgili çalışmalarda en fazla yayın yapan yazarlar hangileridir?
4. Okul terki ve okula devamsızlık üzerine çalışan yazarların iş birliği ağları nasıl şekillenmektedir?
5. Okul terki ve okula devamsızlık konusunda çalışan kurumlar arasında makale sıralamasında nasıl bir dağılım gözlemlenmektedir?
6. Okul terki ve okula devamsızlık ile ilgili yayınlarda en sık birlikte alıntı yapılan yazarlar ve kurumlar kimlerdir?
7. Okul terki ve okula devamsızlık ile ilgili anahtar kelimelerin analizi sonucunda hangi eğilimler ortaya çıkmaktadır?

YÖNTEM

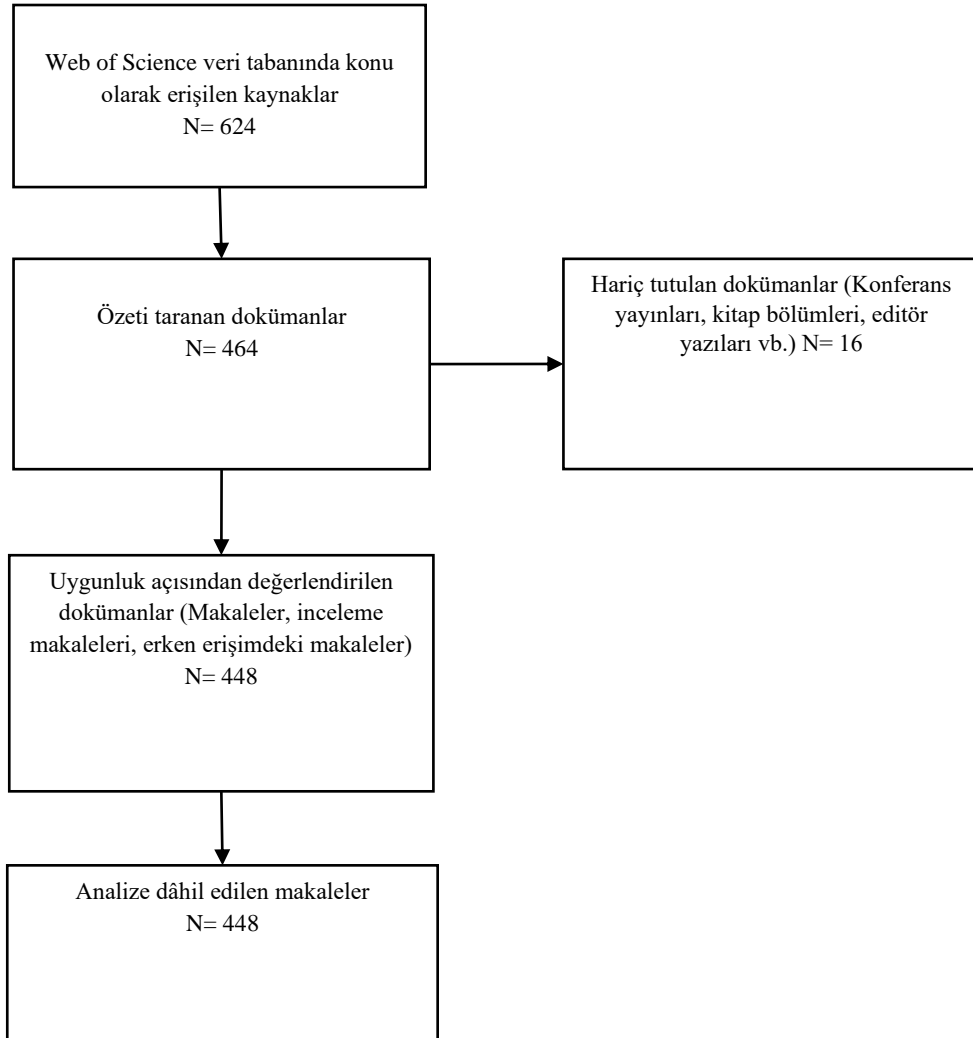
Araştırma Modeli

Betimsel analiz yaklaşımı perpektifinde okul terki ve okula devamsızlık ile ilişkili çalışmaların araştırma eğilimlerinin ortaya çıkarılması amacıyla bibliyometrik analiz gerçekleştirilmiştir. Bibliyometrik analiz, belirli bir konuyla ilgili akademik çalışmaların çeşitli özelliklerini (makaleler, kitaplar, konferans bildirileri vb.), yayın tarihleri, sayıları, kullanılan anahtar kelimeler, kurumsal ve yazar iş birlikleri ile ilgili bilgileri ortaya çıkarabilen bir nicel analiz yöntemidir. Bu analiz, konuyla ilgili yayın yapan araştırmacıları, dergileri ve ilgili yayınları belirlemeyi sağlar (Sengupta, 1992). Bu yöntem, alanyazının bibliyografik özelliklerini sayısal verilerle inceleyerek alanyazının niteliklerini anlamak için kullanılır (Hawkins, 2001).

Prosedür

Çalışmanın veri tabanı olarak Web of Science (WoS) seçilmiştir. Bu veri tabanından veriler elde edilirken genel arama motorunda “Abstract” kısmı seçilmiştir. Böylece arama yapılan kelimelerin çalışmanın özetinde geçmesi sağlanmıştır. 11 Kasım 2023 tarihinde arama motorundaki tarama kısmına okul terki ve okula devamsızlık ile ilgili İngilizce kelimeler yazılmıştır. Bu tarihe kadar olan çalışmalar analizde kullanılmıştır. Çalışmaların okul bağlamında olması ve okul terki ile ilişkili bir çalışma olması için gerekli kelimeler eklenmiştir (“truan*” OR “dropout” OR “drop-out” OR “non-attendan*” OR “disengage*” OR “class-cutting” OR “refus*” OR “absent*”) and (school) and (“correlate*” OR relat*). Şekil 1’de görüldüğü üzere bazı çalışmalar analiz dışında tutulurken bazıları analize dâhil edilmiştir. Çalışmaya makaleler, inceleme makaleleri ve erken görünümdeki makaleler dâhil edilmiştir. Konferans

yayınları, kitap bölümleri, editör yazıları gibi çalışmalar kör hakemlik süreçleri olmadığından dolayı analize dâhil edilmemiştir. Genel olarak yapılan taramada 624 kaynağa ulaşılmış daha sonra anahtar kelimelerin özette geçmesi komutu verildiğinde 464 çalışma listelenmiştir. Bu çalışmalar içerisinde 16 doküman konferans yayınları, kitap bölümleri, editör yazıları gibi çalışmalar olduğundan analize dâhil edilmemiştir. Böylece çalışma kriterini sağlayan 448 çalışma analize dâhil edilmiştir. Çalışmada Web of Science veri tabanının kendi grafiklerinin yanı sıra iş birliklerini belirlemek amacıyla VOSviewer (version 1.6.11) programı kullanılmıştır.

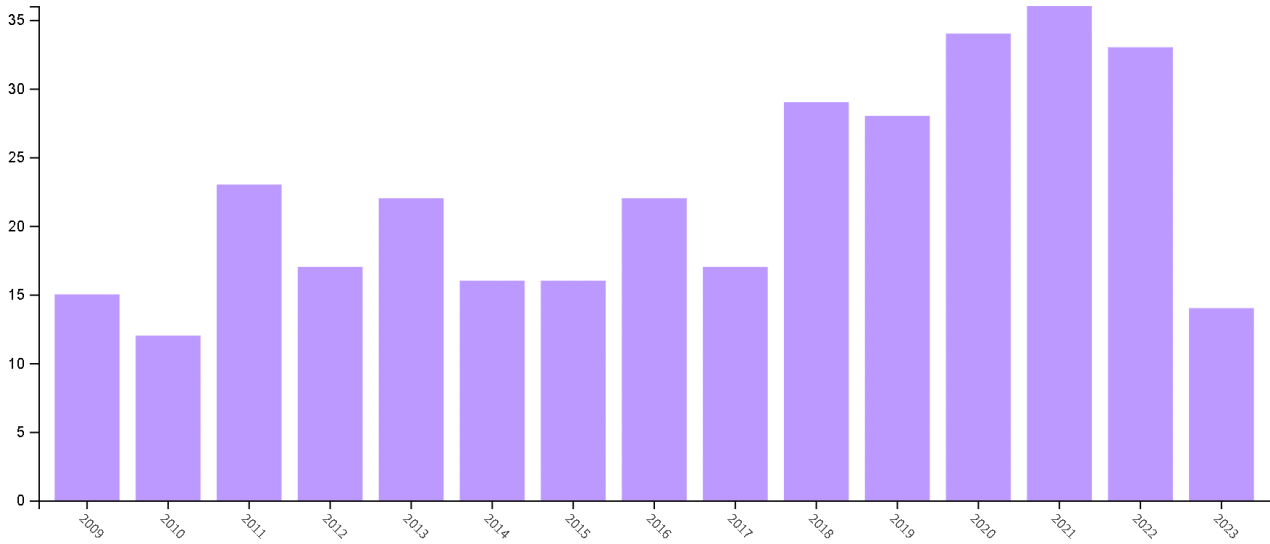

Şekil 1: Doküman Seçimini Belirleme Akış Diyagramı

BULGULAR

Betimsel Bulgular

WoS veritabanındaki dizinlerden alınan veriler kullanılarak yapılan çalışmada, oku terki ve okula devamsızlık ile ilişkili 2009 ile 2023 arasındaki çalışmaların sayısı Şekil 2'de gösterilmektedir.

Şekil 2: Yıllara Göre Yayın Dağılımı

Şekil 2'deki veriler incelendiğinde, 2009 ile 2017 arasında yayın sayısının dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. 2018 ve 2019 yıllarında önceki döneme kıyasla yayın sayısında belirgin bir artış yaşandığı gözlemlenmektedir. Ayrıca, 2020 ile 2022 arasında da önceki yıllara oranla yayın sayısında bir artış mevcuttur. Ancak, bu çalışmanın yapıldığı tarihte 2023 verilerinin dizinlenmesi tamamlanmamış olduğundan, 2023 yılına ait yayınların analiz edilmesi doğru bir yaklaşım olmayacaktır.

Bibliyometrik Bulgular

Tablo 1'de en çok araştırmanın yapıldığı dergiler, aldıkları atıf sayıları ve bağlantı gücü listelenmiştir.

Tablo 1: En Fazla Çalışma Gerçekleştirilen Dergiler

Dergi adı	Makale sayısı	Atıf sayısı	Bağlantı gücü
Children and Youth Services Review	9	182	57
International Journal of Environmental Research And Public Health	8	33	22
Journal of Adolescent Health	8	267	15
Bmc Public Health	7	140	16
Frontiers in Psychology	6	32	48
Journal of Psychology in Africa	6	11	40
Plos One	6	56	17
Behavioral Sciences	4	32	45
Journal of Human Behavior in The Social Environment	4	19	42
Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine	4	876	3

Tablo 1'deki verilere dayanarak, WoS (Web of Science) indeksinde taranan çalışmalar arasında okul terki ve okula devamsızlık konularında en çok yayın yapılan dergilerin Children and Youth Services Review (F=9), International Journal of Environmental Research and Public Health (F=8) ve Journal of Adolescent Health (F=8) olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmaların, genellikle halk sağlığı, psikoloji ve pediatri gibi konularla ilgili dergilerde yoğunlaştığı görülmektedir. Yapılan atıf analizine göre, Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine dergisinin atıf sıralamasında sonlarda yer almasına rağmen diğer dergilere göre bağlantı gücü daha düşüktür. Bu durum, derginin diğer dergilerle ortak atıf almakta zayıf olduğunu gösterir. Öte yandan, Children and Youth Services Review dergisinin bağlantı gücü yüksek olsa da atıf sayısı bakımından orta sıralarda yer aldığı gözlemlenmiştir. Bu çalışma ayrıca, okul terki ve devamsızlık konularında en üretken 10 yazarı ve bu yazarların birbirleriyle olan iş birliklerini içermektedir. Tablo 2'de okul terki ve okula devamsızlık ile ilişkili çalışmalarda en üretken yazar sıralaması, atıf sayıları ve bağlantı gücü gösterilmektedir.

Tablo 2: Okul terki ve okula devamsızlık ile ilişkili çalışmalarda En Üretken Yazar Sıralaması

Sıra	Yazar	Makale sayısı	Atıf sayısı	Bağlantı gücü
1.	Karl Peltzer	23	257	1056
2.	Supa Pengpid,	21	198	1056
3.	Scott Rozelle	5	202	1034
4.	Yaojiang Shi	5	171	984
5.	Hongmei Yi	4	172	1143
6.	Michael G Vaughn	4	212	189
7.	Prashant Loyalka	4	99	941
8.	Linxiu Zhang	4	172	1143
9.	James Chu	4	127	921
10.	Brandy R Maynard	3	201	185

salgını dünya genelinde birçok alanda önemli değişikliklere sebep oldu ve eğitim alanı da bundan etkilendi. Salgın sürecinde okullar, öğrencilerin ve öğretmenlerin sağlığını korumak için çeşitli önlemler aldı ve bu durum okul terki üzerinde de bazı etkiler yarattı. Öğrenciler, evden çıkamadıkları veya yüz yüze eğitime devam edemedikleri için çevrimiçi platformlar aracılığıyla derslere katılmak durumunda kaldılar (Barrot vd., 2021). Uzaktan eğitime geçiş, internet erişimi olmayan veya teknolojiye erişim konusunda zorluk yaşayan öğrenciler için bir engel oluşturdu (Van vd., 2021). Salgın süreci, birçok öğrencide stres, kaygı ve depresyon gibi mental sağlık sorunlarına yol açtı (Aqeel vd., 2022). Bu gibi faktörler okul terki hızlandırmış olabilir ve araştırmacıların bu konuda ilgisini çekmiş olabilir.

Okul terki ve okula devamsızlık konularında WoS'ta taranan en fazla yayın yapan dergiler incelendiğinde, çocuk ve gençlik temalı, halk sağlığı temalı, psikoloji ve psikiyatri temalı dergilerin olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre eğitim temalı dergilerin bu sıralamada yer almaması dikkat çekicidir. Araştırma bulgularından yola çıkarak Children and Youth Services Review dergisi hem yayın sayısı bakımından hem de bağlantı gücü bakımından ilk sıradadır. Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine dergisi yayın sayısı bakımından listenen dergilerden daha az yayını olmasına rağmen atıf sayısı diğer dergilere göre daha çoktur. Bu dergide yapılan yayınların diğer yazarlar tarafından atıf alması yayınlarının daha görünür olduğu anlamına gelmektedir.

Karl Peltzer, Supa Pengpid ve Scott Rozelle gibi araştırmacılar, okuldan terki ve okula devamsızlık konularında en çok yayına sahiptir ve genellikle Çin Halk Cumhuriyeti, Tayland gibi Doğu Asya ülkelerinde çalışmalarını gerçekleştirmektedirler. Bazı Doğu Asya ülkelerinde yoğun bir akademik rekabet ortamı vardır ve bu, öğrenciler üzerinde büyük bir baskı oluşturabilir (Zhaovd., 2015). Bu durum, bazı öğrencilerin bu baskı ile baş edemeyip okulu bırakmalarına yol açabilir. Aynı zamanda, ailelerin çocuklarından yüksek başarı beklemesi ve belirli meslek alanlarına yönlendirme çabaları da terk oranlarını etkileyebilir. Bazı Doğu Asya ülkelerinde ekonomik nedenler de okul terkine katkıda bulunabilir. Ailelerin çocuklarını okula gönderme maliyetleri veya çocukların aile gelirine katkı sağlama ihtiyacı gibi sebeplerle bazı öğrenciler eğitimlerini yarıda bırakabilirler (Momo vd., 2019). Bu faktörler çalışmaların bu ülkelerde yoğunlaşmasında etkili olmuş olabilir. Yazarlardan Karl Peltzer Supa Pengpid daha çok sağlık alanında çalışmaları mevcuttur. Scott Rozelle'nin ise ekonomi alanında çalışmalar mevcuttur. Bu alandaki diğer yazarlar da incelendiğinde ağırlıklı olarak psikoloji, psikiyatri alanında çalışan yazarlar olduğu göze çarpmaktadır. Eğitim alanında eğitim çalışmaları olan yazarlar listede yer alamamışlardır.

Yazarların iş birliği ağı incelendiğinde yazarların kendi ülkelerindeki yazarlarla daha fazla yayın yaptıkları görülmektedir. Okul terki küresel bir sorundur ve farklı kültürden farklı ülkelere çalışanların bir arda çalışma yapması okul terki ve okula devamsızlık konularını daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır. Okul terki ve okula devamsızlık konusunda yayın yapan yazarların en fazla atıf verdiği eserler ve yazarlar arasında Albert Bandura, Urie Bronfenbrenner gibi teorisyenlerin yanı sıra Jacob Cohen gibi istatistikçiler yer almaktadır. Albert Bandura öz yeterlik (Bandura, 1978) konusundaki çalışmalarının okul terki çalışmalarında yer aldığı görülmektedir. Öz yeterlik duygusu, bir öğrencinin okulda başarılı olma konusundaki inancını etkiler. Daha yüksek öz yeterlik duygusuna sahip olan öğrenciler, genellikle daha yüksek motivasyon ve azimle çalışabilirler. Bu durum, okul terkine yol açabilecek motivasyon eksikliğini azaltabilir. Urie Bronfenbrenner ekolojik kuram bağlamında (Bronfenbrenner, 1977) insan davranışını açıklamaya çalışmıştır. Araştırmacıların okul terki ve okula devamsızlık konularında çalışmalarını ekolojik kuram bağlamında temellendirdikleri görülmektedir. Okul terki, genellikle birçok faktörün etkileşimi sonucu ortaya çıkar. Ekolojik kurama göre, bireyin çevresel faktörlerle etkileşimi, onun tercihlerini ve davranışlarını belirler. Bundan dolayı ekolojik kuramın okul terki konusunda ele alınmış olması muhtemeldir.

Okul terki ve okula devamsızlık konularında ortak kelime analizinde en çok kullanılan anahtar kelimelerin ergenlik, zorbalık, akademik performans, depresyon, ahlaki kopukluk gibi anahtar kelimelerin daha çok olduğu görülmektedir. Ergenlik dönemi, gençlerin fiziksel, duygusal ve zihinsel açıdan büyük değişimler yaşadığı bir süreçtir (Özdemir vd., 2016). Bu dönemde, gençler sosyal ilişkilerde, kimliklerinde ve duygusal denge noktalarında zorluklar yaşayabilirler. Bu durum, okula devamsızlık gibi sorunlara yol açabilir. Okullarda zorbalık, hem zorbalık mağduru olan öğrenciler hem de zorbalılar için okula gitmeyi isteksiz hale getirebilir (Houbre vd., 2006). Zorbalık, öğrencilerin psikolojik sağlığını etkileyebilir ve bu da devamsızlık, akademik performans düşüklüğü ve hatta depresyon gibi sorunlara yol açabilir. Okula devamsızlık, doğrudan akademik performansı etkileyebilir (Gottfried, 2009). Düzenli devamsızlık, öğrencilerin dersleri takip etmelerini zorlaştırabilir ve eksik kaldıkları konular nedeniyle başarılarını olumsuz yönde etkileyebilir. Okula devamsızlık, depresyonun bir belirtisi olabilir veya depresyon, öğrencinin okula düzenli olarak gitme isteğini azaltabilir (Kearney, 2008). Depresyon, öğrencinin motivasyonunu ve enerjisini azaltarak devamsızlığa neden olabilir. Ahlaki kopukluk, öğrencilerin okula devamsızlık gibi davranışlar sergilemelerine yol açabilir (Gini vd., 2014). Örneğin, ahlaki değerleri ile çatışan bir durum yaşayan öğrenci, okula gitmekte isteksizlik yaşayabilir veya okula devamsızlık gösterebilir.

Okul terki ve okula devamsızlık konularında yapılan araştırmaların giderek arttığı bir gerçektir. Bu çalışma, uluslararası dergilerde yayımlanan araştırmalara odaklanarak, bu alandaki genel resmi çıkarmıştır. Araştırmaların artmasına rağmen, hangi yönde ilerlediği, öne çıkan dergiler, yazarlar ve kurumlar ile hangi konuların daha yoğun araştırıldığı konusunda net bir bilgi eksikliği bulunmaktadır. Bu çalışma, bu boşluğu doldurarak literatürdeki bilgi eksikliğine katkıda bulunduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Appleton, J. J., Christenson, S. L., & Furlong, M. J. (2008). Student engagement with school: Critical conceptual and methodological issues of the construct. *Psychology in the Schools, 45*(5), 369-386.
- Aqeel, M., Abbas, J., Shuja, K. H., Rehna, T., Ziapour, A., Yousaf, I., & Karamat, T. (2022). The influence of illness perception, anxiety and depression disorders on students mental health during COVID-19 outbreak in Pakistan: a web-based cross-sectional survey. *International Journal of Human Rights in Healthcare, 15*(1), 17-30.
- Bandura, A. (1978). Reflections on self-efficacy. *Advances in Behaviour Research and Therapy, 1*(4), 237-269.
- Barrot, J. S., Llenares, I. I., & Del Rosario, L. S. (2021). Students' online learning challenges during the pandemic and how they cope with them: The case of the Philippines. *Education and Information Technologies, 26*(6), 7321-7338.
- Battin-Pearson, S., Newcomb, M. D., Abbott, R. D., Hill, K. G., Catalano, R. F., & Hawkins, J. D. (2000). Predictors of early high school dropout: A test of five theories. *Journal of Educational Psychology, 92*(3), 568–582. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.92.3.568>
- Bedard, K. (2001). Human capital versus signaling models: university access and high school dropouts. *Journal of Political Economy, 109*(4), 749-775.
- Böhn, S., & Deutscher, V. (2022). Dropout from initial vocational training—A meta-synthesis of reasons from the apprentice's point of view. *Educational Research Review, 35*, 100414.
- Bronfenbrenner, U. (1977). Toward an experimental ecology of human development. *American Psychologist, 32*(7), 513-531.
- Calvo, T. G., Cervelló, E., Jiménez, R., Iglesias, D., & Murcia, J. A. M. (2010). Using self-determination theory to explain sport persistence and dropout in adolescent athletes. *The Spanish Journal of Psychology, 13*(2), 677-684.
- Doll, J. J., Eslami, Z., & Walters, L. (2013). Understanding why students drop out of high school, according to their own reports: Are they pushed or pulled, or do they fall out? A comparative analysis of seven nationally representative studies. *Sage Open, 3*(4), 21-34.
- EUROSTAT. (2019). Early leavers from education and training. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Early_leavers_from_education_and_training adresinden erişildi.
- Fall, A. M., & Roberts, G. (2012). High school dropouts: Interactions between social context, self-perceptions, school engagement, and student dropout. *Journal of Adolescence, 35*(4), 787-798.
- Gherasim, E. A. (2022). Postmodernism and communication in education. European funds for combatting school dropout in Romania. *Theoretical & Applied Economics, 29*(3).
- Gini, G., Pozzoli, T., & Hymel, S. (2014). Moral disengagement among children and youth: A meta-analytic review of links to aggressive behavior. *Aggressive Behavior, 40*(1), 56-68.
- Gottfried, M. A. (2009). Excused versus unexcused: How student absences in elementary school affect academic achievement. *Educational Evaluation and Policy Analysis, 31*(4), 392-415.
- Goulet-Pelletier, J. C., & Cousineau, D. (2018). A review of effect sizes and their confidence intervals, Part I: The Cohen's d family. *The Quantitative Methods for Psychology, 14*(4), 242-265.
- Hawkins, D. T. (2001). Bibliometrics of electronic journals in information science. *Information Research, 7*(1), 1-7.
- Houbre, B., Tarquinio, C., Thuillier, I., & Hergott, E. (2006). Bullying among students and its consequences on health. *European Journal of Psychology of Education, 21*, 183-208.
- Kearney, C. A. (2008). School absenteeism and school refusal behavior in youth: A contemporary review. *Clinical Psychology Review, 28*(3), 451-471.
- Kishore, A. N., & Shaji, K. S. (2012). School dropouts: examining the space of reasons. *Indian Journal of Psychological Medicine, 34*(4), 318-323.
- Momo, M. S., Cabus, S. J., De Witte, K., & Groot, W. (2019). A systematic review of the literature on the causes of early school leaving in Africa and Asia. *Review of Education, 7*(3), 496-522.
- National Center for Education Statistics. (2023). Status Dropout Rates. *Condition of Education*. U.S. Department of Education, Institute of Education Sciences. Retrieved May 11, 2023, from <https://nces.ed.gov/programs/coe/indicator/coj>.

- Özdemir, A., Utkualp, N., & Palloş, A. (2016). Physical and psychosocial effects of the changes in adolescence period. *International Journal of Caring Sciences*, 9(2), 717-723.
- Sengupta, I. N. (1992). Bibliometrics, informetrics, scientometrics and librametrics: An overview. *Libri*, 42(2), 75-98.
- Shannon, G. S., & Bylsma, P. (2006). *Helping Students Finish School: Why Students Drop Out and How to Help Them Graduate*. Washington office of superintendent of public instruction.
- Smyth, J., & Hattam, R. (2004). " *Dropping out, drifting off, being excluded: becoming somebody without school* (Vol. 22). Peter Lang.
- Tas, A., Selvitopu, A., Bora, V., & Demirkaya, Y. (2013). Reasons for Dropout for Vocational High School Students. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 13(3), 1561-1565.
- UNESCO Institute for Statistics. (2020). Out-of-school children and youth. Retrieved from <https://uis.unesco.org/en/topic/out-school-children-and-youth>
- Van, D. T. H., & Thi, H. H. Q. (2021). Student barriers to prospects of online learning in Vietnam in the context of COVID-19 pandemic. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 22(3), 110-123.
- Yahaya, A., Ramli, J., Hashim, S., Ibrahim, M. A., Kadir, H. B. H., Boon, Y., & Rahman, R. R. R. (2010). The effects of various modes of absenteeism problem in school on the academic performance of students in secondary schools. *European Journal of Social Sciences*, 12(4), 624-639.
- Zhao, X., Selman, R. L., & Haste, H. (2015). Academic stress in Chinese schools and a proposed preventive intervention program. *Cogent Education*, 2(1), 10-47.